Wymagania edukacyjne BIZNES I ZARZĄDZANIE klasy pierwsze 1godz., 1Tma

Wymagania na poszczególne oceny				
ocena dopuszczająca **Uczeń:**	**ocena dostateczna** **Uczeń:**	**ocena dobra** **Uczeń:**	**ocena bardzo dobra** **Uczeń:**	**ocena celująca** **Uczeń:**
I. Osoba przedsiębiorcza we współczesnym świecie				
• wyjaśnia, czym jest przedsiębiorczość • wymienia cechy osoby przedsiębiorczej • określa różnicę między człowiekiem przedsiębiorczym a przedsiębiorcą • podaje przykłady ludzi przedsiębiorczych z najbliższego otoczenia. • objaśnia własnymi słowami, czym są umiejętności interpersonalne i jakie jest ich znaczenie we współczesnym świecie • rozróżnia określenia komunikacja werbalna niewerbalna i podaje odpowiednie przykłady • wyjaśnia znaczenie komunikacji niewerbalnej w życiu codziennym • uczestniczy w pracy zespołowej • wyjaśnia czym jest decyzja • opisuje proces podejmowania decyzji • uczestniczy w „burzy mózgów” • wyjaśnia czym jest	• wyjaśnia znaczenie przedsiębiorczości we współczesnym świecie • potrafi określić składowe kompetencji kluczowych i ich rolę w rozwoju postaw przedsiębiorczych • rozróżnia i charakteryzuje wybrane elementy mowy ciała • wyjaśnia możliwe warianty zakończenia negocjacji: WIN- WIN, WIN-LOSE, LOSE-LOSE • skutecznie komunikuje się z innymi ludźmi • uczestniczy w negocjacjach • rozumie znaczenie pracy zespołowej • wymienia korzyści z pracy zespołowej wymienia bariery pracy zespołowej • omawia etapy procesu podejmowania decyzji • Wyjaśnia co ogranicza kreatywność oraz jak można ją wzmacniać i pobudzać • Wyjaśnia na czym polega kreatywne myślenie oraz kreatywna postawa • wyjaśnia dlaczego	• dokonuje samooceny z punktu widzenia wiedzy, umiejętności i postaw w zakresie przedsiębiorczości • wyjaśnia rolę przedsiębiorczości w gospodarce • rozróżnia i charakteryzuje wybrane formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej • wymienia i charakteryzuje elementy skutecznej komunikacji • wskazuje różnice między poszczególnymi stylami negocjacji • wymienia przykłady błędów w prowadzeniu negocjacji • stosuje zasady skutecznych negocjacji • rozpoznaje techniki manipulacji i stosuje sposoby obrony przed nimi • podejmuje działania wspierające pracę zespołową • wymienia bariery pracy zespołowej • wyjaśnia na czym polega krytyczne myślenie i dlaczego jest ono tak ważne we współczesnym świecie	• potrafi wskazać ludzi przedsiębiorczych i przedsiębiorców ze swojego otoczenia. • wskazuje cechy, tych osób, które przyczyniły się do sukcesu • wyjaśnia znaczenie umiejętności komunikowania się w życiu codziennym • omawia zasady prowadzenia skutecznych negocjacji • wymienia przykłady technik manipulacyjnych stosowanych podczas negocjacji i omawia negatywne skutki ich stosowania • odróżnia perswazję od manipulacji • umiejętnie dobiera w zależności od sytuacji właściwe formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej • zna korzyści krytycznego myślenia • potrafi myśleć krytycznie • formułuje i stosuje się do wskazówek wzmacniających i pobudzających kreatywność w pracy indywidualnej i zespołowej • wyjaśnia na czym	• wyjaśnia, czym są kompetencje kluczowe • wyszukuje informacje dotyczące poszczególnych elementów kompetencji osoby przedsiębiorczej • wymienia i charakteryzuje metody nabywania i doskonalenia wiedzy, umiejętności i postaw w zakresie przedsiębiorczości • we współpracy z rodzicami oraz nauczycielami i doradcami zawodowymi przygotowuje plan rozwoju swoich kompetencji przedsiębiorczych • podaje różnice między technikami manipulacyjnymi a technikami negocjacyjnymi • rozpoznaje techniki manipulacji i stosuje sposoby obrony przed nimi • odróżnia perswazję od manipulacji • skutecznie komunikuje się z innymi ludźmi • rozpoznaje i eliminuje fake newsy • wyjaśnia różnice między indywidualnym a grupowym procesem podejmowania decyzji

kreatywność • charakteryzuję osobę kreatywną • wyjaśnia na czym polega zarządzanie sobą • potrafi sformułować najważniejsze dla siebie wartości	zarządzanie sobą jest nierozerwalnie związane z zarządzaniem swoim czasem • wyjaśnia czym są aspiracje człowieka • potrafi sformułować własne aspiracje	• Wskazuje bariery kreatywności i prezentuje sposoby ich eliminowania • dokonuje samooceny • potrafi sformułować swoje cele osobiste zgodnie z techniką SMART • opracowuje plan realizacji celu • potrafi określić swoje mocne i słabe strony	polega rozwój osobisty • wymienia i charakteryzuje techniki i metody zarządzania czasem • stosuje techniki i metody zarządzania czasem w pracy indywidualnej i zespołowej	• wyjaśnia czym są innowacje • wymienia, charakteryzuje i rozróżnia rodzaje innowacji • wyjaśnia wpływ innowacji na funkcjonowanie przedsiębiorstw na rynku • prezentuje wady i zalety kalendarza książkowego i elektronicznego • wyjaśnia dlaczego ważne jest ustalanie priorytetów stosuje macierz Eisenhowera • wyjaśnia na czym polega prokrastynacja • stosuje metody radzenia sobie z prokrastynacją
II. Zarządzanie projektami				
• wyjaśnia czym jest projekt • podaje przykłady przedsięwzięć do których realizacji wykorzystywane są projekty • wymienia główne role w projekcie i potrafi przedstawić krótką charakterystykę interesariusza, lidera, członka i sponsora projektu • uczestniczy w realizacji prostych zadań projektowych	• wymienia i charakteryzuje elementy definicji projektu • wyjaśnia czym jest cel projektu • potrafi przyporządkować określone czynności do poszczególnych etapów realizacji projektu	• formułuje cele projektu zgodnie z techniką SMART • wyjaśnia różnice pomiędzy celem projektu, a jego zakresem • potrafi określić zasoby niezbędne do realizacji danego projektu • ustala harmonogram projektu • przygotowuje budżet projektu	• potrafi oszacować ryzyko w projekcie ze względu na jego prawdopodobieństwo oraz wpływ na realizację projektu • zna i stosuje w realizacji projektu proces zarządzania ryzykiem	• wyodrębnia zadania w przykładowym projekcie • potrafi zarządzać projektem • potrafi raportować o postępach, problemach i zmianach w realizacji projektu
III. Gospodarka rynkowa				
• wyjaśnia znaczenie terminów: rynek,	• wyjaśnia, na czym polegają alokacyjna i informacyjna	• wymienia filary gospodarki rynkowej	• wyjaśnia znaczenie: własności prywatnej, wolności	• analizuje dochody i wydatki budżetu państwa i

gospodarka rynkowa, mechanizm rynkowy, popyt, podaż, cena, dobra komplementarne, dobra substytucyjne, cena równowagi rynkowej, nadwyżka rynkowa, niedobór rynkowy, konsument, rękojmia, gwarancja, reklamacja, interwencjonizm państwowy, system gospodarczy, dobra publiczne, wzrost gospodarczy, rozwój gospodarczy, siła nabywcza waluty, cykl koniunkturalny, budżet państwa, dług publiczny, nadwyżka budżetowa, deficyt budżetowy, dług publiczny, • wymienia filary gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej • wymienia rodzaje i funkcje rynku • potrafi napisać i prawidłowo złożyć reklamację z tytułu niezgodności towaru z umową i z tytułu gwarancji	funkcja rynku, • wyjaśnia prawo popytu i podaży oraz działanie mechanizmu rynkowego • wymienia i charakteryzuje czynniki kształtujące popyt i podaż • wymienia, charakteryzuje i rozróżnia rodzaje rynków, • podaje cechy gospodarki centralnie planowanej i gospodarki rynkowej • wskazuje zalety gospodarki rynkowej • zna prawa konsumentów • potrafi napisać i prawidłowo złożyć(wysłać) pismo o odstąpieniu od umowy • potrafi nazwać instytucje zajmujące się ochroną praw konsumentów zna instytucje	• opisuje rolę państwa w gospodarce rynkowej • objaśnia przy wykorzystaniu schematu powiązania zachodzące między podmiotami gospodarki rynkowej • potrafi egzekwować prawa konsumentów • jest świadomy konsekwencji jakie wiążą się z podpisaniem umowy na odległość • jest świadomy konsekwencji jakie wiążą się z podpisaniem umowy bez jej przeczytania i zrozumienia	gospodarczej, konkurencji na rynku i przedsiębiorczości • wyjaśnia czym jest budżet państwa a czym budżety jednostek samorządu terytorialnego • podaje przejawy patriotyzmu gospodarczego ze strony gospodarstw domowych, przedsiębiorstw i władz publicznych	przykładowej jednostki samorządu terytorialnego • przedstawia wpływ deficytu budżetowego i długu publicznego na funkcjonowanie państwa i gospodarki • podaje przykłady przedsiębiorstw działających w skali lokalnej, regionalnej i globalnej • podaje przykłady wpływu przedsiębiorstw na przebieg procesów społeczno-gospodarczych w skali lokalnej, regionalnej i globalnej

IV. Finanse osobiste				
• wyjaśnia znaczenie terminów: pieniądz, siła nabywcza, inflacja, stopa inflacji, rynek finansowy, bank, depozyt, limit debetowy, kapitalizacja odsetek, karta płatnicza, kredyt, kredyt konsumencki, rzeczywista roczna stopa oprocentowania, pożyczka, zastaw hipoteczny, zdolność kredytowa, inwestowanie, instrument finansowy, papiery wartościowe, obligacje, akcje, dywidenda, makler, indeks giełdowy • wymienia podstawowe rodzaje usług finansowych oferowanych przez banki i SKOK-i • wskazuje różnice między oszczędzaniem a inwestowaniem • wyjaśnia, czym jest karta płatnicza i przedstawia korzyści z jej posiadania • objaśnia różnice między kredytem, a pożyczką • przedstawia konsekwencje związane z nieodpowiedzialnym zadłużaniem • wie, czym jest spirala zadłużenia i jak jej unikać oraz zna sposoby wychodzenia z niej • wyjaśnia, czym jest zdolność kredytowa	• omawia obieg pieniądza w gospodarce • identyfikuje swoją postawę wobec pieniędzy oraz przedstawia wynikające z niej jej konsekwencje • identyfikuje nieetyczne i nieuczciwe działania podmiotów rynku finansowego i przewiduje ich możliwe konsekwencje • wyjaśnia, czym są finanse osobiste • wymienia podstawowe rodzaje podatków w Polsce • wyjaśnia różnice między podatkami bezpośrednimi i pośrednimi oraz pomiędzy podatkami dochodowymi, a majątkowymi • sporządza budżet gospodarstwa domowego • wyjaśnia, w jaki sposób powstaje deficyt lub nadwyżka w budżecie gospodarstwa domowego • charakteryzuje metody sporządzania budżetu gospodarstwa domowego • wyjaśnia, na czym polega prowadzenie konta osobistego przez bank • przedstawia korzyści posiadania konta osobistego • wymienia i charakteryzuje różne rodzaje kont osobistych • wymienia i charakteryzuje	• wyjaśnia rolę pieniądza w gospodarce • objaśnia funkcje i formy pieniądza • rozróżnia postawy ludzi wobec pieniędzy i wymienia wady i zalety każdej z nich • objaśnia specyfikę rynku finansowego • charakteryzuje najważniejsze instytucje rynku finansowego w Polsce • wyjaśnia pojęcie polityki pieniężnej i stopy procentowej • objaśnia różnice pomiędzy stopami procentowymi banku centralnego a stopami procentowymi banków komercyjnych • objaśnia zasady gwarantowania depozytów przez BFG • charakteryzuje instytucje chroniące konsumentów na rynku finansowym • wskazuje źródła dochodów i rodzaje wydatków gospodarstwa domowego • wyjaśnia, na czym polega dojrzałość finansowa i omawia jej poziomy • objaśnia, jaki wpływ mają podatki na budżet gospodarstwa domowego • korzysta z różnorodnych i wiarygodnych źródeł informacji przed	• opisuje zachowania, które wyrażają postawę człowieka wobec pieniędzy • wymienia i charakteryzuje czynniki kształtujące zachowania człowieka wobec pieniędzy • korzysta z różnorodnych i wiarygodnych źródeł informacji dokonując wyboru podmiotu rynku finansowego, z usług którego skorzysta • korzysta z listy ostrzeżeń publicznych KNF • korzysta z listy ostrzeżeń konsumenckich UOKiK • potrafi wskazać sposoby zabezpieczenia przed nieetycznymi i nieuczciwymi praktykami na rynku finansowym • korzysta z praw chroniących konsumentów na rynku finansowym • potrafi złożyć reklamację w instytucji finansowej • znajduje informacje o ulgach w podatku dochodowym od osób fizycznych, z których może skorzystać jego rodzina • wybiera optymalną dla siebie metodę sporządzania budżetu gospodarstwa domowego • formułuje praktyczne rady pozwalające poprawić jakość zarządzania budżetem gospodarstwa domowego	• analizuje zapisy umów dotyczących kont osobistych i znajduje odpowiedzi na pytania wynikające z tej analizy • analizuje zapisy umów dotyczących kart płatniczych i znajduje odpowiedzi na pytania wynikające z tej analizy • analizuje oferty dotyczące kredytów i pożyczek i wybiera najkorzystniejszą • analizuje zapisy umów kredytowych i umów pożyczki i znajduje odpowiedzi na pytania wynikające z tej analizy • ocenia poszczególne formy inwestycji i oszczędności z punktu widzenia ryzyka, płynności i przewidywanych zysków, biorąc pod uwagę gwarancje udzielane przez BFG • przeprowadza symulowaną alokację środków finansowych w wybrane formy oszczędzania i inwestowania analizuje zapisy umów dotyczących produktów oszczędnościowych i inwestycyjnych i znajduje odpowiedzi na pytania wynikające z tej analizy • analizuje zapisy polis ubezpieczeniowych i ogólne warunki ubezpieczenia,

• analizuje oferty dotyczące kredytów i pożyczek i wybiera najkorzystniejszą • zna zagrożenia wynikające z korzystania z różnych form oszczędzania i inwestowania oferowanych przez parabanki • wyjaśnia, czym są fundusze inwestycyjne • • wymienia czynniki mające wpływ na wysokość przyszłej emerytury z ZUS-u • wyjaśnia, na czym polega istota ubezpieczeń • wyjaśnia istotę zabezpieczenia emerytalnego • wyjaśnia, dlaczego oprócz obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnych należy korzystać z innych form zabezpieczenia emerytalnego •	usługi oferowane w ramach konta osobistego • wyszukuje informacje o zasadach bezpieczeństwa, których należy przestrzegać przy korzystaniu z bankowości elektronicznej i bankowości telefonicznej • wyszukuje informacje o zasadach bezpieczeństwa dotyczących korzystania z kart płatniczych i przestrzega ich • wyjaśnia, czym jest kredyt, a czym pożyczka • wymienia i charakteryzuje najważniejsze rodzaje kredytów • wymienia i charakteryzuje kryteria brane pod uwagę przez banki przy ustalaniu zdolności kredytowej • wymienia i charakteryzuje kryteria wyboru kredytu • potrafi wyjaśnić czym jest RRSO i dlaczego należy ją wykorzystywać do porównań ofert w zakresie kredytów i pożyczek • wyjaśnia różnice między inwestowaniem, a hazardem • charakteryzuje ryzyka związane z inwestowaniem spekulacyjnym oraz z inwestowaniem w produkty alternatywne • objaśnia różnice między realną, a nominalną stopą procentową • objaśnia podobieństwa i	sporządzeniem rocznego rozliczenia z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych • dobiera odpowiedni do opisanej sytuacji sposób rozliczenia z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych • sporządza rozliczenie roczne z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych • wskazuje sposoby ograniczania deficytu lub zagospodarowania nadwyżki w budżecie gospodarstwa domowego • dokonuje wyboru konta osobistego na podstawie określonych kryteriów • przestrzega zasad bezpieczeństwa w zakresie korzystania z bankowości elektronicznej i bankowości telefonicznej • umie się zabezpieczać przed zagrożeniami związanymi z korzystaniem z bankowości elektronicznej • wymienia i charakteryzuje różne rodzaje kart płatniczych • dokonuje wyboru karty płatniczej dostosowanej do swoich potrzeb • porównuje oferty banków komercyjnych i spółdzielczych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w zakresie kart	• porównuje oferty banków komercyjnych i spółdzielczych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w zakresie kont osobistych • dobiera formy oszczędzania i inwestowania dostosowane do własnych potrzeb • porównuje oferty różnych zakładów ubezpieczeń w zakresie ubezpieczeń majątkowych i ubezpieczeń na życie i wybiera ofertę dostosowaną do własnych potrzeb • wybiera najkorzystniejszą ofertę w zakresie dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnych	szczególnie z punktu widzenia zapisanych w tych dokumentach wyłączeń i ograniczeń odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń • analizuje oferty w zakresie dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnych

	różnice pomiędzy akcjami a obligacjami • opisuje mechanizm inwestowania na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie • charakteryzuje, czym są ubezpieczenia społeczne, powszechne ubezpieczenie zdrowotne oraz ubezpieczenia gospodarcze • wymienia i charakteryzuje rodzaje ubezpieczeń gospodarczych • wyjaśnia, dlaczego należy jak najwcześniej rozpocząć systematyczne oszczędzanie i inwestowanie środków finansowych przeznaczonych na emeryturę	płatniczych • wybiera najkorzystniejszą ofertę ubezpieczenia na podstawie zadanych kryteriów, np. stosunku zakresu ochrony lub sumy ubezpieczenia do wysokości składki • opisuje system emerytalny w Polsce • wymienia i charakteryzuje obowiązkowe i dobrowolne formy zabezpieczenia emerytalnego • opisuje, czym jest indywidualna stopa zastąpienia • wyjaśnia, jakie są efekty finansowe mechanizmu procentu składanego przy zachowaniu długiego okresu oszczędzania		